

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Bruger- og deltagerundersøgelse 2019

- af værdien af Dansk Flygtningehjælps frivillige indsatser.

Rapporten er udgivet af:

DRC Dansk Flygtningehjælp
Marts 2020

Udgivelsen er gratis og kan hentes på www.flygtning.dk/frivillig

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund og formål	4
2. Sammenfatning	4
3. Metodiske greb og overvejelser	5
4. Undersøgelsens deltagere	7
5. Deltagernes udbytte	10

1. Baggrund og formål

Som led i bestræbelserne på at sikre den fortsatte udvikling af Dansk Flygtningehjælps frivillige netværk har Dansk Flygtningehjælp i 2019 gennemført en undersøgelse blandt flygtninge og indvandrere, der benytter Dansk Flygtningehjælps frivillige tilbud. Undersøgelsens formål var at indsamle viden om værdien af frivillige tilbud henvendt til målgruppen.

Sideløbende med undersøgelsen har Dansk Flygtningehjælp gennemført en tilsvarende undersøgelse blandt frivillige, der ligeledes indsamler viden om den værdi, frivillige tillægger den frivillige indsats. Begge undersøgelser ligger i forlængelse af tilsvarende undersøgelser, Dansk Flygtningehjælp gennemførte i 2015, og der vil løbende blive refereret til disse og andre relevante undersøgelser i denne rapport for at perspektivere undersøgelsens resultater.

2. Sammenfatning

Undersøgelsen baserer sig på 328 spørgeskema-besvarelser fra flygtninge og indvandrere, der benytter Dansk Flygtningehjælps frivillige tilbud, samt fire fokusgruppeinterviews med i alt 20 deltagere.

I undersøgelsen tilkendegiver deltagerne en række værdier ved den frivillige indsats, som indikerer, at indsatsen styrker deltagernes trivsel, deres muligheder for at lære dansk, finde arbejde, engagere sig frivilligt og kommunikere med myndigheder og lign. Således angiver

- 84 % af respondenterne, at de i nogen, høj eller meget høj grad lærer nye mennesker at kende
- 92 %, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver bedre til at tale dansk
- 81 % af respondenterne, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver bedre til at klare sig i det danske samfund
- 84 % af respondenterne, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver i bedre humør.

I undersøgelsen bliver respondenterne bedt om at angive, hvilket udbytte de har af de specifikke tilbud, de deltager i. Af svarene fremgår det, at respondenterne tillægger de frivillige tilbud betydelig værdi i forhold til f.eks. at lære dansk, finde arbejde, gennemføre en uddannelse, skabe sociale relationer og kommunikere med myndigheder.

I undersøgelsen tilkendegiver deltagerne i forskelligt omfang, at de gennem kontakt med frivillige har fået job, materiel støtte, ny bolig eller er blevet opfordret til at engagere sig i frivillige aktiviteter.

- 34 % af respondenterne angiver, at de er kommet i praktik eller har fået arbejde ved hjælp af frivillige
- 18 % deltagere angiver, at de har fået en ny bolig ved hjælp af frivillige
- 48 % af deltagerne angiver, at frivillige har opfordret dem til at engagere sig frivilligt
- 49 % af deltagerne angiver, at de har fået adgang til gratis/billigt tøj, mad, møbler og udstyr gennem frivillige. Og 85 % af deltagerne angiver, at denne støtte skaber mere overskud i hverdagen.

En sammenligning med resultaterne fra brugerundersøgelsen i 2015 viser, at der er sket en stigning i andelen af deltagere, der angiver, at de får støtte til at søge job, gennemføre en uddannelse, kommunikere med myndigheder og lignende samt deltager i udflugter eller indgår i en mentor-/netværksrelation med frivillige. Der er til gengæld et fald i antallet af deltagere, der angiver, at de får lektiehjælp og samtaletræning.

Undersøgelsens resultater indikerer, at deltagere, som har opholdt sig syv år eller længere i Danmark, fortsat oplever de frivillige tilbud som værdifulde. Disse data er dog baseret på svar fra et lille antal respondenter og skal derfor tages med det forbehold. Det er kendetegnende, at deltagere, der har opholdt sig i mere end syv år i Danmark, tillægger de frivillige tilbud højere værdi respondenter, der har opholdt sig kortere tid i Danmark.

Undersøgelsens resultater kan ligeledes indikere, at flygtninge, der indgår i en en-til-en-relation med frivillige generelt har større udbytte af den frivillige indsats. Respondenter, der indgår i en-til-en-relationer med frivillige tillægger generelt den frivillige indsats større værdi, end deltagere, der angiver, at de ikke indgår i en-til-en-relationer.

3. Metodiske greb og overvejelser

Undersøgelsen er baseret på kvalitative og kvantitative data. De kvalitative data er indhentet gennem fokusgruppintervjuer, de kvantitative gennem en spørgeskemaundersøgelse.

Dansk Flygtningehjælp registrerer ikke flygtninge, der deltager i de frivillige tilbud. Indsamling af data fra denne målgruppe kræver derfor henvendelse personer, f.eks. frivillige, som er i kontakt med flygtninge. I denne undersøgelse, der indsamler viden om værdien af de frivillige tilbud, vurderede vi dog, at frivillige ville være inhabile som mellemed. Dataindsamlingen blev derfor varetaget af seks studenter og en praktikant, som fra juni til oktober 2019 opsøgte flygtninge i Dansk Flygtningehjælps frivillige tilbud, præsenterede dem for et trykt spørgeskema, som de fik mulighed for at udfylde. Studenterne indtastede derefter data elektronisk.

Fordelen ved denne "studentermode" er, at Dansk Flygtningehjælp har en ressource til stede lokalt, som uden at have specifikke interesser i den lokale frivilligruppe kan motivere flygtninge til at deltage i undersøgelsen og er i stand til at besvare eventuelle spørgsmål undervejs. Dansk Flygtningehjælps erfaring er, at denne model øger svarprocenten og andelen af korrekt udfyldte skemaer.

For at øge svarprocenten og lette studenternes arbejde blev spørgeskemaet oversat til arabisk, tigrinya, somali, engelsk og farsi. Selvom der var læst korrektur på oversættelserne, viste det sig dog, at der var en fejl i den arabiske oversættelse. Derfor er svarene på et af spørgsmålene i det arabiske spørgeskema udeladt i bearbejdningen af data.

328 respondenter har besvaret de spørgeskemaer, der ligger til grund for undersøgelsen. Det er færre besvarelser end den Bruger- og deltagerundersøgelse, Dansk Flygtningehjælp gennemførte i 201. Her besvarede 456 respondenter undersøgelsens spørgeskemaer.

Baggrunden for det lavere antal besvarelser kan skyldes, at spørgeskemaet i år var mere omfattende. Dansk Flygtningehjælp oplever øget efterspørgsel på dokumentation af effekten af de frivillige tilbud, hvilket har fået indflydelse på spørgeskemaets omfang i denne undersøgelse.

En anden forklaring kan være, at en del af dataindsamlingen fandt sted på flere af de udflugter og sommerarrangementer, som frivilligrupperne afviklede i sommeren 2019. Det viste sig, at hovedparten af deltagerne ved disse arrangementer var børn, og i mindre grad voksne over 15 år, som var den egentlige målgruppe for undersøgelsen.

Dansk Flygtningehjælp kan muligvis øge andelen af svar i fremtidige undersøgelser ved at arbejde med kortere spørgeskemaer og ved fremover at sikre sig, at den relevante målgruppe er tilgængelig ved dataindsamlingen.

At en stor del af de kvantitative data blev indsamlet i forbindelse med frivilliggruppernes udflugter kan have betydning for andelen af respondenter, der angiver, at de deltager i udflugter og arrangementer. Som det fremgår af afsnit 5.4, er netop andelen af respondenter, der angiver, at de deltager i udflugter og arrangementer med frivillige, høj i forhold til undersøgelsen fra 2015.

Et andet forbehold angår forståelse af begrebet frivillige, som hyppigt anvendes i undersøgelsen, men som ikke nødvendigvis er et begreb frivillige og flygtninge bruger internt¹. I databearbejdningen har vi taget udgangspunkt i, at respondenterne kender betydningen af dette begreb i en dansk kontekst. Der er imidlertid risiko for, at især nyankomne flygtninge ikke kender betydningen af begrebet og derfor har besvaret spørgeskemaet ud fra andre forudsætninger. Det fremgår f.eks. i et af fokusgruppeinterviewene, at nogle deltagere ikke kender den præcise betydning af frivillige og frivillighed.

I forbindelse med dataindsamling er det ikke registreret, hvor mange, der har afvist at deltage i undersøgelsen. Det er derfor ikke muligt at udregne en egentlig svarprocent.

De kvalitative data er indhentet gennem fokusgruppeinterviews, som er blevet afholdt fire steder i landet fra august til oktober 2019 med deltagelse af i alt 20 flygtninge, der benytter de lokale tilbud. Deltagerne blev rekrutteret gennem lokale frivillige, som også vurderede, hvorvidt der var behov for tolk ved interviewene. I tre interviews var gruppen af deltagere blandede nationaliteter, og samtalen foregik på dansk. I et interview var alle deltagere fra Syrien, og samtalen foregik på arabisk med tolk.

Vi valgte at indhente kvalitative data fra flygtninge gennem fokusgruppeinterviews, fordi det er en effektiv metode til at indsamle data fra flere informanter på samme tid. Samtidig har fokusgruppeinterviewet den fordel, at deltagerne indbyrdes reagerer på hinandens opfattelser og meninger og beriger datasættet med flere nuancer og perspektiver.

Spørgsmålet er imidlertid, om de sproglige udfordringer, der er forbundet med at afvikle fokusgruppeinterviews med flygtninge på dansk, er for store til, at forventningerne til fokusgruppeinterviewenes udbytte kan indfries. I de interviews, der foregik på dansk, var det evaluators og medevaluators opfattelse, at flere deltageres dansksproglige niveau blev en barriere for en egentlig meningsudveksling. Flere blev utålmodige, formentligt fordi de havde svært ved at forstå hinanden. Dertil kommer, at de deltagende flygtninge er vidt forskellige i forhold til livssituation og integrationsproces. De bruger de frivillige tilbud forskelligt og har ikke nødvendigvis en fælles reference omkring tilbuddene.

Rekrutteringen af deltagere til fokusgruppeinterviewene har været en krævende opgave for lokale frivillige, blandt andet fordi mange flygtninge har en travl hverdag med sprogskole, praktik/arbejde, familie og derfor har svært ved at prioritere et interview. En frivilliggruppe lykkedes ikke med at samle deltagere til interview, og interviewet i dette område blev derfor aflyst.

På baggrund af de sproglige udfordringer i fokusgruppeinterviewene og de mange ressourcer, det kræver at hverve deltagere, kan Dansk Flygtningehjælp overveje, hvorvidt observation og enkeltinterviews fremover vil være mere effektive metoder til indhentelse af kvalitative data på det frivillige område.

¹ Rollerne i det frivillige er uformelle, og man kender hinandens navne, og skelner ikke nødvendigvis så meget mellem flygtninge og frivillige.

Data fra både kvalitative og kvantitative undersøgelser er bearbejdet af medarbejdere i Frivilligafdelingen i Dansk Flygtningehjælp med support fra Dansk Flygtningehjælp Integrations kvalitetssikringsenhed, Viden & Udvikling.

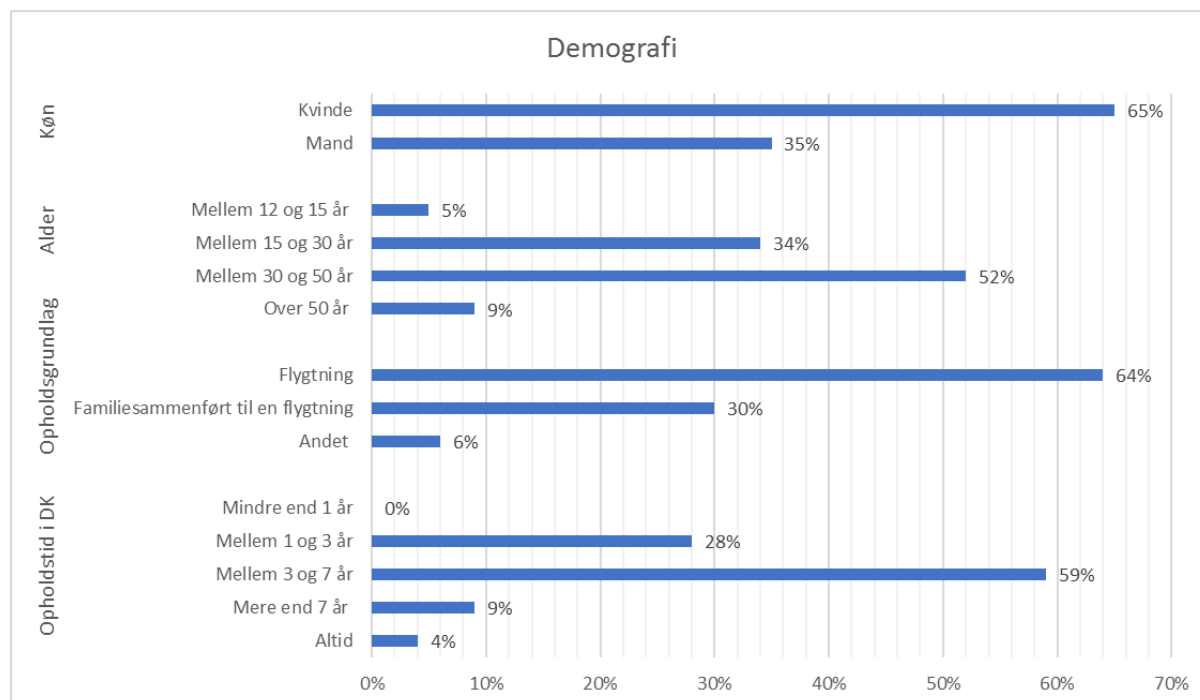
4. Undersøgelsens deltagere

4.1 Spørgeskemaundersøgelsen

Af de 328 respondenter, som udfyldte spørgeskemaundersøgelsen, har 64 % angivet, at de selv er flygtninge, mens 30 % har angivet, at de er familiesammenført til en flygtning i Danmark. De resterende 6 % har et andet grundlag for deres ophold i Danmark. I forhold til brugerundersøgelsen fra 2015, hvor 53 % angiver, at de har flygtningebaggrund, er der tale om en stigning på 11 procentpoint hvad angår andelen af respondenter med flygtningebaggrund. I denne rapport anvendes 'flygtninge' som samlebetegnelse for respondenter og deltagere uagtet opholdsgrundlag.

52 % af respondenterne i undersøgelsen er i alderen 30-50 år, mens 34 % er 15-30 år. Der er således en overvægt af yngre og midaldrende respondenter, mens de ældre i mindre grad er repræsenteret. Størstedelen angiver, at de har boet i Danmark mellem 3-7 år (59 %), mens ca. 28 % har været i Danmark mellem 1-3 år. 65 % af respondenterne angiver, at de er kvinder, mens 35 % angiver, at de er mænd. Det er en markant ændring af kønsbalancen i forhold til brugerundersøgelsen fra 2015, hvor 51 % angav at være pige/kvinde og 49 % mænd/drenge. Ændringen kan skyldes, at en del af de tilbud, der blev indhentet data i, er målrettet børn, og at kvinderne i højere grad end mændene tager aktiv del i disse tilbud. Det kan også være et udtryk for, at kvinder med flygtningebaggrund i mindre grad end mændene er kommet i arbejde, og at kvinderne derfor har mere tid til at deltage i de frivillige tilbud.

Figur 1

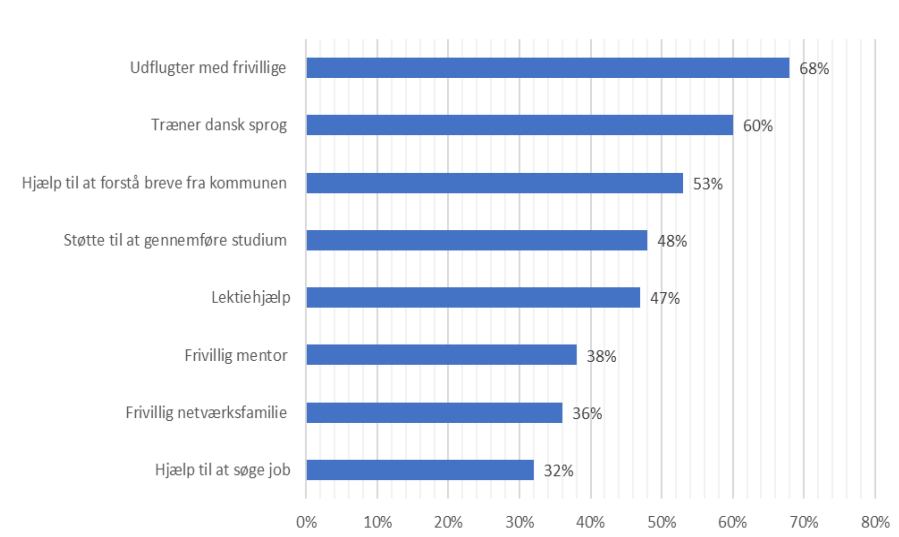
4.2 Deltagere i fokusgruppeinterviewene

I fokusgruppeinterviewene deltog i alt 20 interviewpersoner. Heraf var 13 mænd og 7 kvinder. Aldersmæssigt var de mellem 22 og 46 år. Hovedparten (15 personer) var over 30 år gammel. Hovedparten af interviewpersonerne var fra Syrien (10 personer), 7 var fra Eritrea. De øvrige havde henholdsvis somalisk, etiopisk og iransk baggrund. Deltagerne har opholdt sig i Danmark 2½-8 år. De fleste (12 personer) har opholdt sig i Danmark i 3-5 år.

4.3 Hvilke tilbud benytter deltagerne?

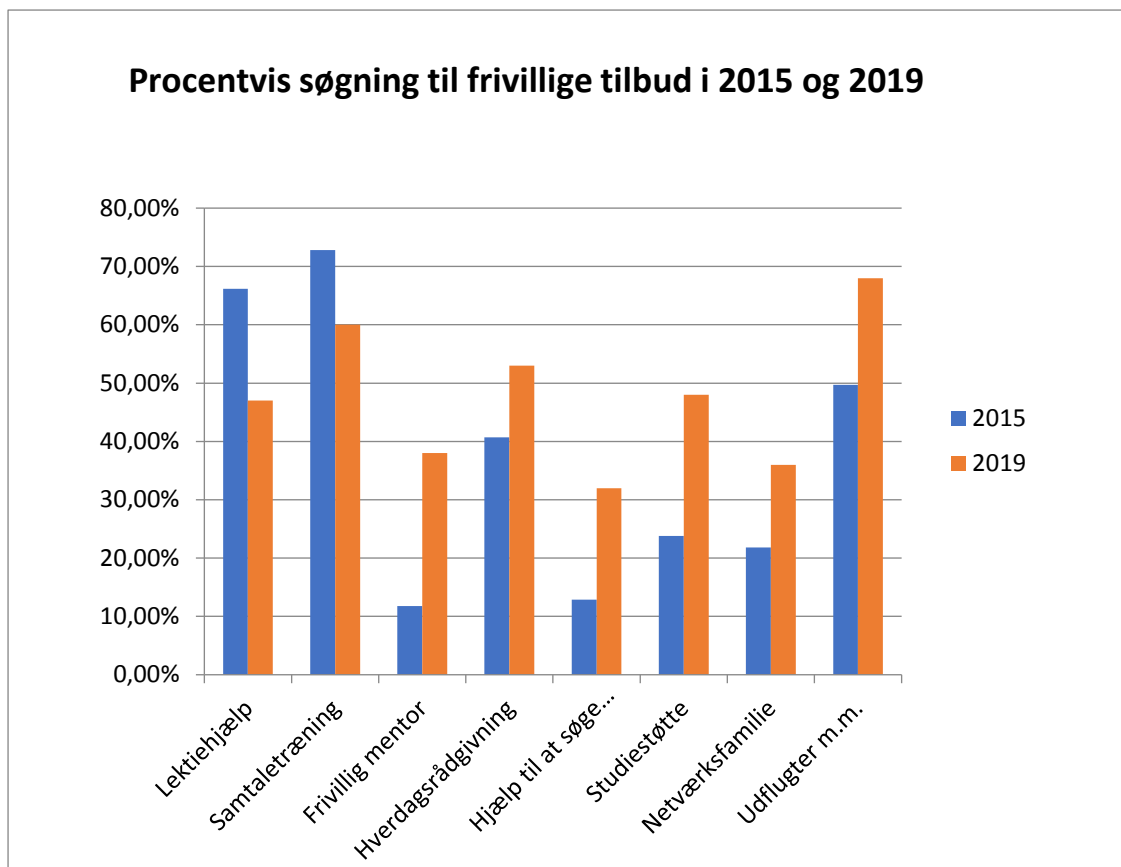
I den kvantitative survey bliver respondenterne bedt om at angive, hvilke tilbud de benytter (de kan angive flere forskellige).

Figur 2 Fordelingen af informanter på tilbud

Hovedparten af deltagerne (68 %) angiver, at de deltager i udflugter. Den høje andel af respondenter, der angiver, at de deltager i udflugter, kan hænge sammen med, at en stor del af dataindsamlingen fandt sted på netop udflugter. Til sammenligning angav 50 % af respondenterne i undersøgelsen fra 2015, at de deltog i udflugter med frivillige.

Figur 3

Det er bemærkelsesværdigt, at der i denne undersøgelse er en markant højere andel af deltagere, der giver udtryk for, at de gør brug af flere forskellige tilbud i forhold til undersøgelsen fra 2015. Stigningen i disse kategorier kan være udtryk for, at der siden 2015 er kommet flere flygtninge til Danmark, der, som ganske nye i landet, har haft brug for støtte på flere områder.

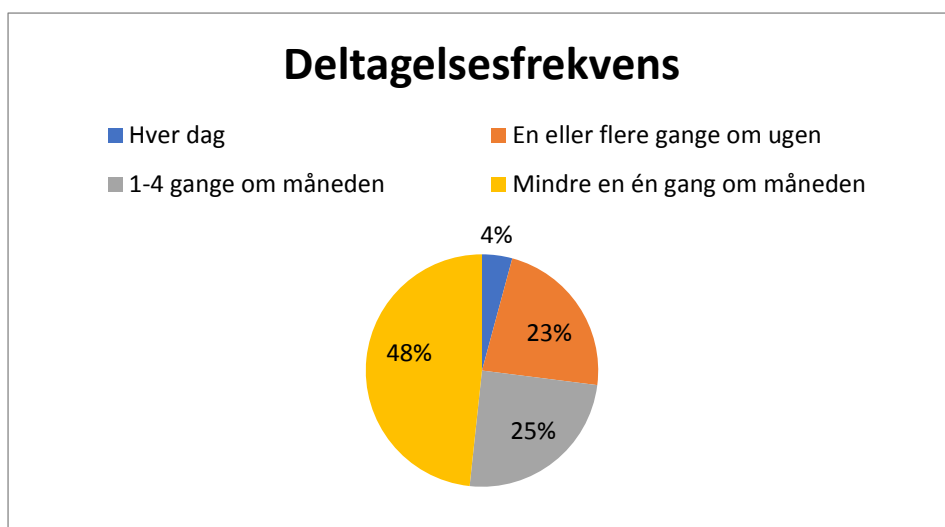
Til gengæld angiver en færre andel af respondenterne i denne undersøgelse, at de træner dansk med frivillige og får lektiehjælp af frivillige. 60 % (mod 74 % i 2015) deltager i samtaletræning med frivillige. 47 % (mod 67 % i 2015) får lektiehjælp. Det kan være udtryk for den tendens, som fremgår af Frivilligundersøgelsen 2019, hvor flere frivillige peger på, at det øgede fokus, der er på at få flygtninge i arbejde, betyder, at de har mindre tid til at lære dansk.²

4.4 Hvor ofte deltager de?

Godt halvdelen af respondenterne angiver, at de deltager i frivillige aktiviteter 1-4 gange om måneden eller oftere. 48 % angiver, at de deltager i frivillige tilbud mindre end én gang om måneden.

² Af Frivilligundersøgelsen 2019 (Dansk Flygtningehjælp 2019) fremgår det, at flere frivillige oplever, at flygtninge bliver dårligere til dansk og har dårligere forudsætninger for at lære det, blandt andet fordi de går på arbejde og derfor har svært ved at prioritere sprogindlæring i fritiden.

Figur 4

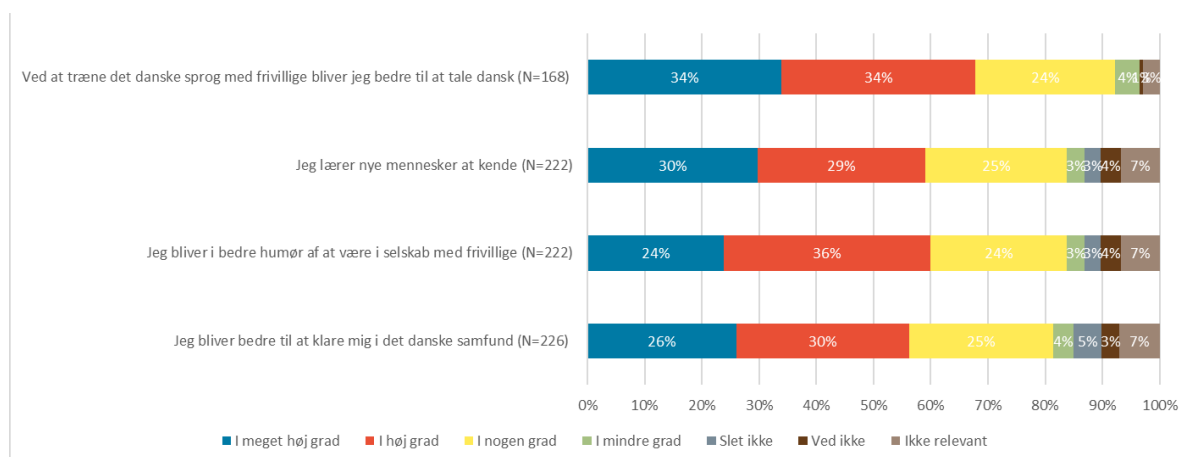
En stor del af dataindsamlingen er foregået i forbindelse med frivilligruppernes udflugter og sommeraktiviteter. Disse tilbud har typisk en bred tilslutning af deltagere, også blandt flygtninge, der har mindre behov for de stående tilbud som lektiehjælp og samtaletræning. Det kan være forklaringen på, at en forholdsvis stor andel af respondenterne angiver, at de deltager i frivillige tilbud mindre end én gang om måneden. Til sammenligning tilkendegav 81 procent af deltagerne i undersøgelsen fra 2015, at de én eller flere gange om ugen får hjælp af frivillige.

5. Deltagernes udbytte

I den elektroniske survey bliver respondenterne bedt om at oplyse, hvad de overordnet får ud af at være i kontakt med frivillige. Her angiver:

- 81 %, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver bedre til at klare sig i det danske samfund
- 92 %, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver bedre til at tale dansk
- 84 %, at de i nogen, høj eller meget høj grad bliver i bedre humør
- 84 %, at de i nogen, høj eller meget høj grad lærer nye mennesker at kende

Figur 5 Respondenternes generelle udbytte af de frivillige indsatser

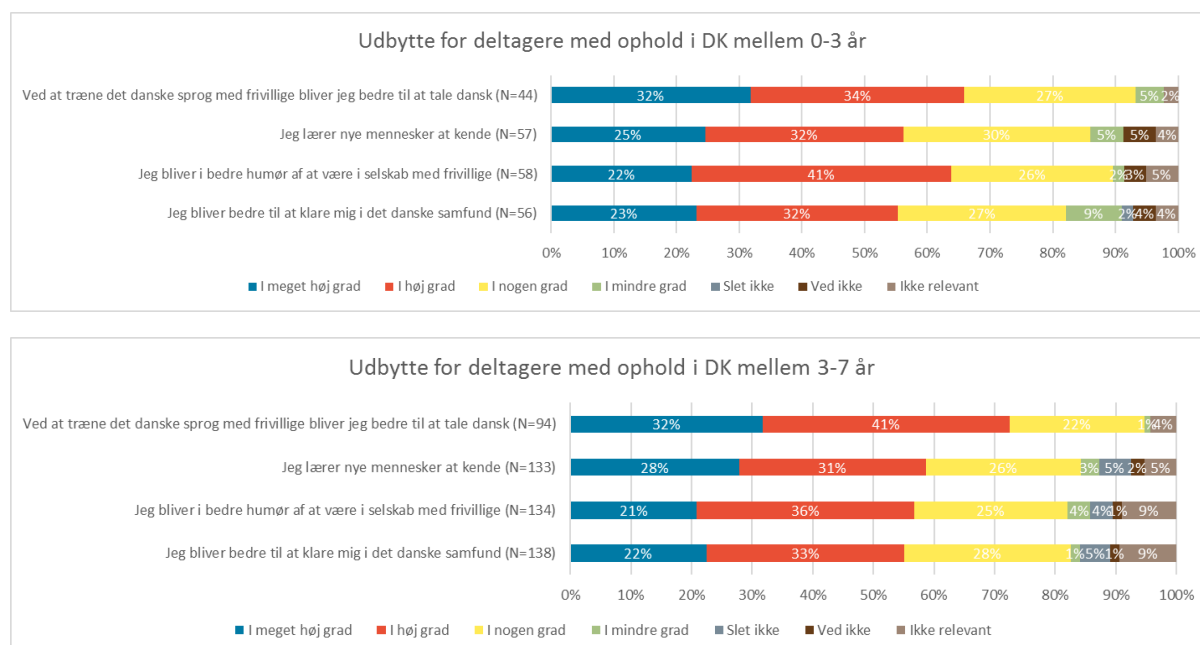
Som det fremgår af Figur 5 oplyser en mindre del af respondenterne (13 %) angiver, at de ikke oplever, at kontakten med frivillige styrker deres trivsel, danskundskaber, netværk og evne til at klare sig i det danske samfund. En forklaring herpå kan være, at en stor del af dataindsamlingen er foregået på sommerudflugter, hvor også de flygtninge, som har opholdt sig i Danmark og derfor har mindre behov for støtte på de pågældende områder, deltager.

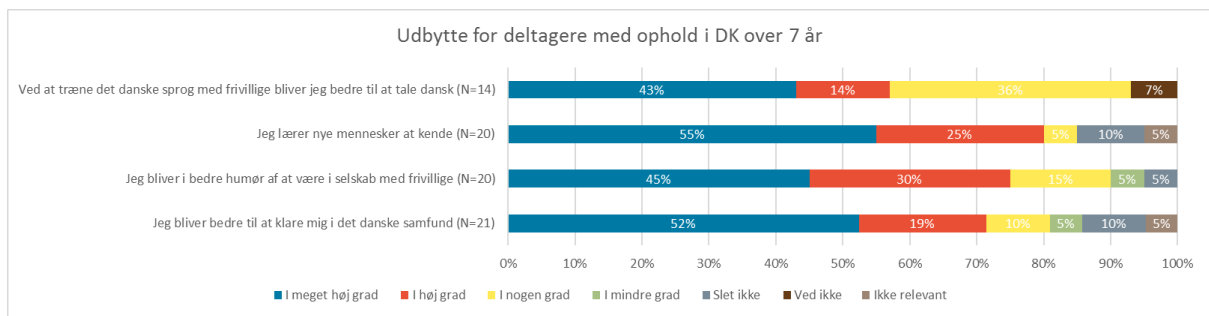
5.1 Informanternes udbytte fordelt på opholdstid i Danmark

Respondenterne bliver i surveyen bedt om at oplyse, om de har opholdt sig i Danmark 0-3 år, 3-7 år eller mere end syv år. Som figurerne illustrerer, er udbyttet ensartet hos respondenterne i de forskellige intervaller. 80 % eller flere inden for alle grupper oplever i nogen, høj eller meget høj grad et udbytte af de frivillige tilbud. Behovet for frivillige indsatser målrettet flygtninge ser således ud til stadig at være relevante for personer, der har opholdt sig i Danmark i mere end syv år og dermed for længst har afsluttet kommunale integrationsprogrammer. Resultatet skal dog tages med det forbehold, at andelen af respondenter, der har opholdt sig mere end syv år i Danmark, er markant mindre (9 %) end andelen, der har opholdt sig henholdsvis 0-3 år og 3-7 år (89 %).

I forhold til respondenternes opholdstid i Danmark er det bemærkelsesværdigt, at andelen af respondenter, der angiver, at de har et meget højt udbytte af den frivillige indsats, er markant højere hos personer, der har opholdt sig mere end syv år i Danmark, end hos de øvrige. Det kan være udtryk for, at survey'en her indfanger data fra personer, som i forhold til trivsel, sprog, netværk og evne til at klare sig på egen hånd, er særligt sårbare, f.eks. flygtninge med traumer, for hvem kontakt med frivillige kan være afgørende for at bevare god livskvalitet og kontakt med det omgivende samfund. Det kan også være udtryk for, at flygtnings oplevelse af den frivillige indsats ændrer sig i takt med, at de får mere kendskab til det danske samfund og de udfordringer, der ligger i at være ny i Danmark.

Figur 6

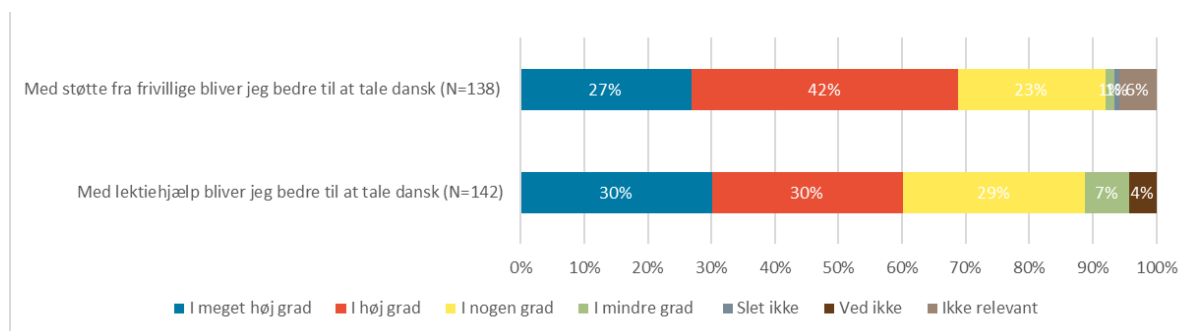

5.2 At blive bedre til dansk

92 % af respondenterne i den kvantitative undersøgelse angiver, at de bliver bedre til dansk af at være i kontakt med frivillige. Af underspørgsmålene fremgår det, at det blandt andet er tilbud som samtaletræning, lektiehjælp, uddannelsesstøtte, der styrker flygtninges danskundskaber. Det fremgår også, at der knytter sig en række kvaliteter til de tilbud, der styrker danskundskaber. Man bliver bedre til at følge med i skolen/uddannelse/integrationsprogram, man bliver i bedre humør, og man får mere overskud til at involvere sig i sociale relationer i forbindelse med skole/uddannelse/integrationsprogram.

Figur 7 Udbytte af frivillige lektiehjælpstilbud

Også af fokusgruppeinterviewene fremgår det, at styrkede danskundskaber er en af de store værdier ved at være i kontakt med frivillige. Flere flygtninge giver i interviewene udtryk for, at det er med frivillige, de praktiserer det danske sprog. Det er her man taler "rigtigt" dansk i modsætning til "sprogskoledansk".

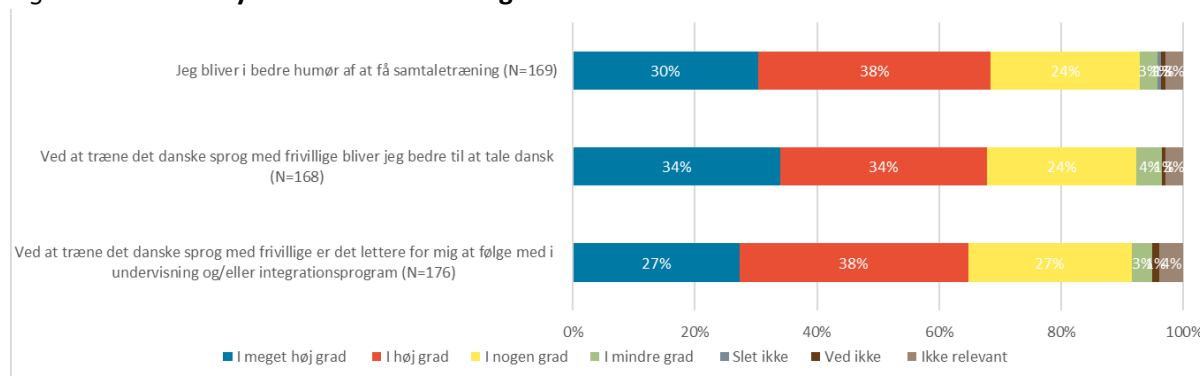
Det fremgår også, at det for nogle interviewdeltagere kun er frivillige, man taler dansk med, udover det dansk, man taler i sprogskolen:

"Jeg har gået i skole, men ellers snakker jeg ikke dansk. Jeg vil gerne lære mere dansk. Med frivillige snakker jeg dansk."

Af fokusgruppeinterviewene fremgår det også, at lektiehjælp til børn har stor værdi for deltagerne:

"Det er rart, der findes andre, der kan hjælpe, når jeg ikke selv har muligheden."

Figur 8 Udbytte af samtaletræning

5.3 At få støtte til at kommunikere med myndigheder og lign.

I den kvantitative survey angiver 53 % af respondenterne, at de får støtte til at kommunikere med kommunen, banken, forsikringsselskaber og lignende. Spørgsmålet har til formål at afdække, hvor mange respondenter, der gør brug af det tilbud, man i den frivillige praksis omtaler som hverdagsrådgivning, og som handler om støtte til at kommunikere med myndigheder og lign., Kvalitativt tilkendegiver en høj andel (mere end 80 %) af de respondenter, der gør brug af denne form for støtte, at de i nogen, høj eller meget høj grad får lettere ved at forstå og handle på henvendelser fra blandt andet myndigheder, at de får bedre indsigt i deres rettigheder, og endeligt, at denne støtte giver færre bekymringer i hverdagen.

Også fokusgruppinterviewene peger flere deltagere på værdien af hurtigt at kunne få hjælp til at forstå og handle på henvendelser fra myndigheder, ansøge om forlængelse af opholdstilladelse, familiesammenføring m.m. som meget værdifuld. Det er kendetegnende for alle fokusgruppinterviews med både frivillige og flygtninge, at sager og spørgsmål, der relaterer sig til hverdagsrådgivningen, fylder meget, formentligt fordi de kan handle om følsomme spørgsmål i forhold til økonomi, bolig, familiesammenføring, opholdstilladelser og lign. En nyligt fraskilt kvinde udtrykker det således:

”Lovgivning, papirer og økonomi er et stort pres for mig. Kommunen gør noget for at hjælpe, men det er ikke nok. [...] Jeg vil gerne arbejde, studere og være ansvarlig, men der er mange ting at tage sig af. Overgangen til et nyt liv i Danmark er svær, og jeg har mange tanker om, hvordan jeg skal tilrettelægge mit liv i fremtiden.”

Af fokusgruppinterviewene fremgår det, at frivillige i hverdagsrådgivningen hjælper med at ansøge om pas, opholdstilladelser og familiesammenføring, og at de er med til at løse problemer i forbindelse med boliger, børnehaver, skoler og kommunen.

”Det ville være hårdt, hvis der ikke var frivillige. Det er lettere, når vi får hjælp fra frivillige, hvis vi har nogle spørgsmål. Danskerne kender reglerne, og så kommer vi her, så siger de: vi kan hjælpe dig, eller du skal videre til kommunen med det.”

Hverdagsrådgivningen foregår både som tilbud og i enkeltrelationer:

”Jeg har en frivilligven, som hjælper med papirer. Vi snakker sammen, så snakker han og skriver med kommunen. Jeg kunne ikke forstå spørgsmål og svar. Nu har jeg en frivillig, nu forstår jeg.”

Værdien af tilbuddet om hverdagsrådgivningen understreges yderligere af en interviewdeltager, som ikke er oplyst om, at der faktisk er et sådant tilbud det lokalområde, han bor i:

”Vi har brug for én, de kan hjælpe os med lovgivning. Der er mange ting, man skal tage beslutning om, men man kender ikke sine rettigheder og pligter.”

5.4 Øget trivsel og øget socialt netværk

Resultaterne af både survey'en og fokusgruppeinterviewene viser, at den frivillige indsats har værdi i forhold til at øge flygtninges trivsel og styrke deres sociale netværk.

84 % af respondenterne angiver i survey'en, at de gennem frivillige styrker deres sociale netværk. I fokusgruppeinterviewene tilkendegiver flere deltagere, at de (også) opsøger de frivillige indsatser på grund af den gode stemning, de oplever i forbindelse med sociale aktiviteter som f.eks. madklub, udflugter og arrangementer. Det fremgår også, at man kan få ”venner” i frivilligruppen og dukke op for at ”hygge sig”.

Et af de tilbud, som scorer højt i forhold til at styrke socialt netværk, er udflugter, arrangementer m.m. Her angiver 68 % af respondenterne, at de bruger det, og 91 % af dem, at det styrker deres netværk. I flere fokusgruppeinterviews trækkes fælles oplevelser, udflugter og arrangementer frem som særligt værdifulde. En far fortæller om en miniferie:

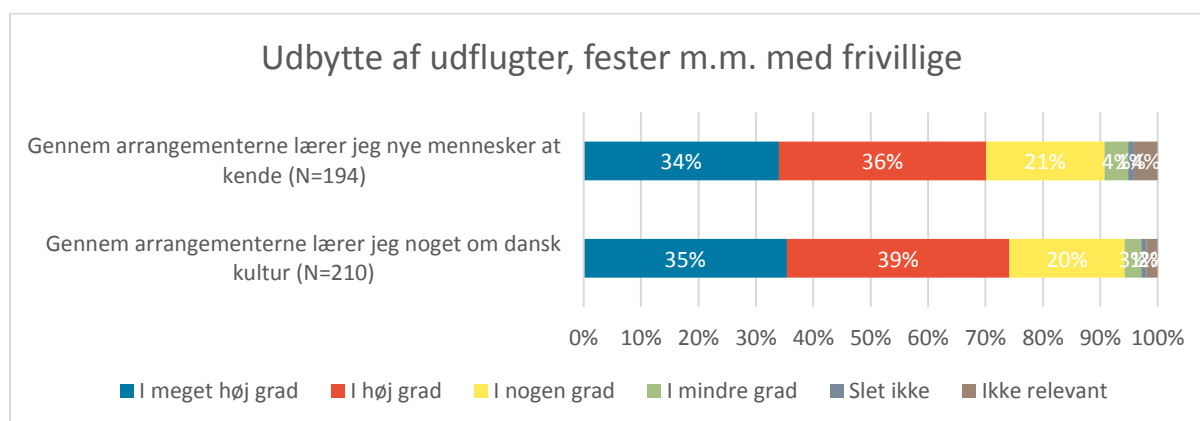
”Jeg var på udflugt i Silkeborg med frivillige – også sammen med min familie. Jeg har seks børn. Jeg laver mad, vi spiser, rydder op og laver forskelligt. Det var godt at være med. Mine børn svømmer, og vi har det sjovt.”

I et fokusgruppeinterview opstår der en diskussion mellem to deltagere om, hvorvidt frivillige skal prioritere udflugter eller oplysende aktiviteter. En familiefar siger:

”Udflugter er vigtige for os, så vores børn oplever noget, ikke frivillige foredrag om for eksempel lægehjælp. [...] Aktiviteterne bør passe til de ting, folk har brug for.”

I flere af de kvalitative interviews giver flygtningene udtryk for, at de ønsker sig endnu flere arrangementer fra Dansk Flygtningehjælps frivillige, idet det giver dem mulighed for at opleve noget, de ellers ikke har økonomisk mulighed for.

Figur 9

84 % af respondenterne angiver, at de oplever styrket trivsel ved at være i kontakt med frivillige. En stor andel af de respondenter, der benytter tilbud som lektiehjælp, samtaletræning, mentorrelationer og uddannelsesstøtte, oplever således, at de bliver i bedre humør. Tilsvarende angiver 84 % af de respondenter, der indgår i en netværksfamilierelation, at den øger deres tryghed. Dem, der får hverdagsrådgivning, oplever, at de har færre bekymringer, og respondenter, der har modtaget gratis/billige tilbud om mad, tøj, møbler etc., at det giver dem overskud i hverdagen.

Der er således en meget stor andel af respondenterne, som oplever trivselsmæssig værdi ved de frivillige indsatser, hvilket kommer til udtryk i godt humør, øget oplevelse af tryghed og mere overskud samt færre bekymringer i hverdagen.

Også i fokusgruppeinterviewene giver interviewdeltagerne udtryk for, at det øger deres trivsel at deltage i de frivillige tilbud. Den frivillige indsats bliver forbundet med noget "sjovt", "man liver op", og de frivillige er "glade".

"Det er passion. Det er gode mennesker. De hjælper flygtninge. De vil gerne hjælpe os med sproget, og de snakker rigtigt med os."

Det fremgår også af fokusgruppeinterviewene, at frivillige spiller en rolle i forhold til fysisk trivsel, idet de deltager ved læge- og hospitalsbesøg.

5.5 Job og uddannelse

I survey'en angiver 32 % af respondenterne, at de får støtte af frivillige til at søge job. Det er en markant stigning i forhold til Brugerundersøgelsen fra 2015, hvor andelen var 13 %. Desuden angiver 34 % af respondenterne, at de er kommet i praktik eller har fået arbejde ved hjælp af frivillige.

Undersøgelsen dokumenterer således, at der siden 2015, hvor Dansk Flygtningehjælp satte ekstra fokus på at styrke frivilliges rolle i forbindelse med flygtninges selvforsørgelse, er sket en markant stigning i antallet af respondenter, der angiver, at de får støtte til at finde arbejde.

De jobrettede tilbud er blandt andet anledning til, at der bliver skrevet flere jobansøgninger, at respondenterne får kendskab til jobmuligheder, og at de får øget troen på, at de kan få et arbejde.

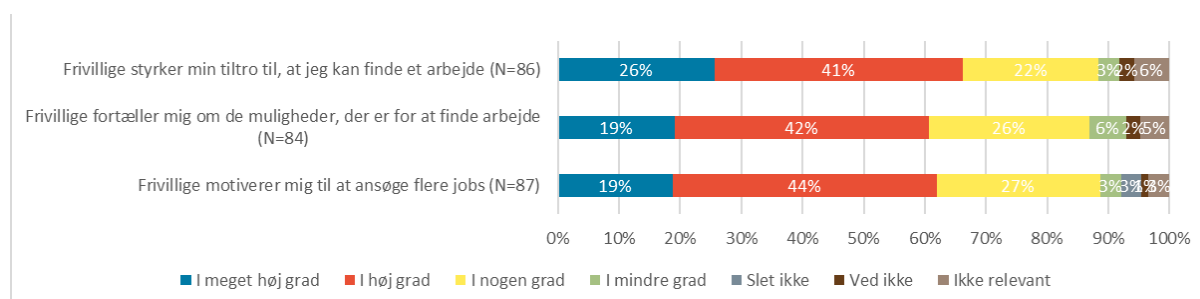
Selvom søgningen til de jobrettede tilbud er stigende, er de jobrettede tilbud stadig de mindst søgte tilbud. Det forhold afspejler sig også i fokusgruppeinterviewene, hvor interviewdeltagerne i mindre grad trækker jobsøgning frem som et tilbud, de forbinder med den frivillige indsats, med mindre der aktivt spørges til det. Det fremgår dog af flere interviews, at deltagerne søger støtte hos frivillige i forbindelse med jobsøgning. De fortæller, at frivillige vejleder i at skrive cv og ansøgninger samt hjælper med at udpege virksomheder og arbejdspladser, hvor man kan søge arbejde. Et sted fortæller en interviewdeltager, at han har fået job gennem frivillige.

5.6 Støtte til at gennemføre en uddannelse

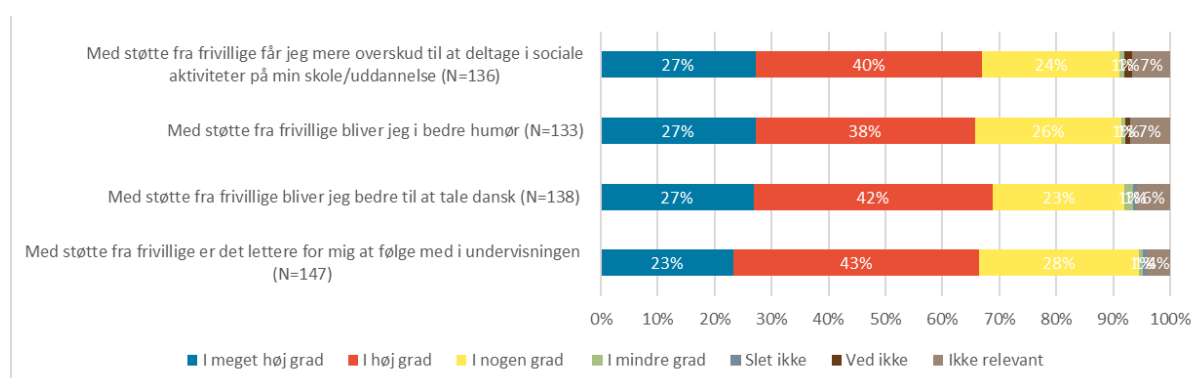
I survey'en angiver 48 % af respondenterne, at de får støtte til at gennemføre en uddannelse, hvilket er en stigning i forhold til brugerundersøgelsen i 2015, hvor andelen var 24 %. Stigningen kan skyldes, at der i den mellemliggende periode er kommet flere flygtninge til landet, herunder også mange unge flygtninge. Respondenterne oplever, at de gennem uddannelsesstøtte bedre bliver i stand til at følge med på uddannelsen, at de bliver bedre til dansk, at deres humør forbedres, og at de får mere overskud til at engagere sig i det sociale fællesskab på uddannelsen.

I fokusgruppinterviewene var der ingen af deltagene, der angav, at de får støtte til at gennemføre en uddannelse.

Figur 10 Udbytte af jobrettede tilbud

Figur 11 Udbytte af studiestøtte

5.7 Deltagelse i frivilligt foreningsliv, materiel støtte og støtte til at finde bolig

I spørgeskemaundersøgelsen bliver respondenterne bedt om at angive, hvorvidt de gennem kontakt med frivillige har fået adgang til materiel støtte (tøj, møbler), en ny bolig, eller hvorvidt frivillige har opfordret dem til at engagere sig frivilligt.

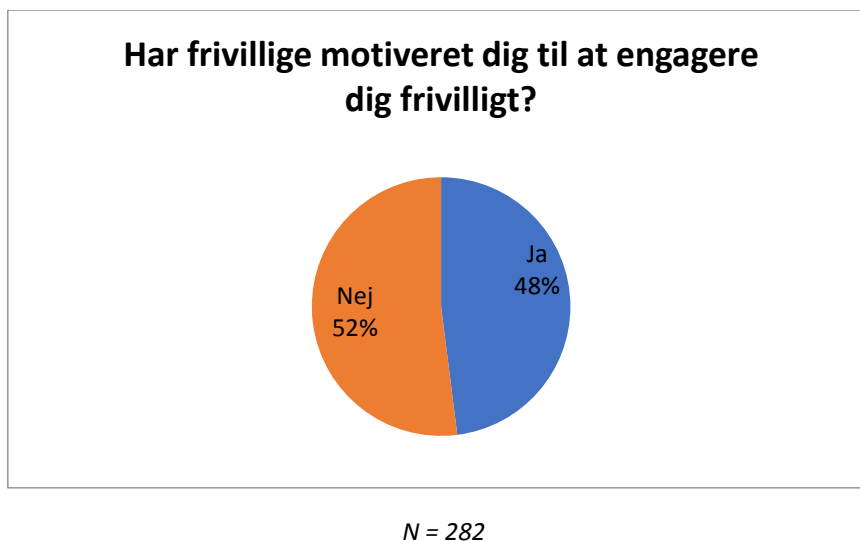
49 % af respondenterne angiver, at de gennem frivillige har fået adgang til billigt/gratis tøj, mad, møbler, udstyr, m.m. Af disse angiver 77 %, at det i meget høj, høj eller nogen grad giver dem mere overskud i hverdagen at få gratis mad eller udstyr.

36 % af respondenterne angiver, at de gennem frivillige har fået en ny bolig. I de kvalitative interviews angiver ingen af deltagerne, at de har fået adgang til en ny bolig gennem frivillige. Vi ved dog fra en tidligere undersøgelse, at flygtninges boligforhold optager frivillige.³

48 % af respondenterne angiver, at frivillige har opfordret dem til at engagere sig som frivillige. Af fokusgruppinterviewene fremgår det, at flere af flygtningene er frivilligt engagerede. Nogle bidrager i de madklubber, som flere frivilligrupper driver, andre er aktive i andre organisationer eller i etniske minoritetsforeninger.

³ I rapporten "Vi tager jo drømmene fra dem" (Dansk Flygtningehjælp 2018) kommenterer flere frivillige på nogle flygtninges dårlige boligforhold.

Figur 12

5.8 En-til-en-relationer giver bedre udbytte

Flygtninge, der indgår i en en-til-en-relation med frivillige (f.eks. netværksfamilie eller mentorrelation), oplever i højere grad oplever værdi af den frivillige indsats, end flygtninge der ikke indgår i sådanne relationer.

Hvor 93 % af de respondenter, der har en netværksfamilie, oplever at blive i bedre humør i meget høj, høj eller nogen grad, gælder dette kun for 73 % af dem, som ikke har en en-til-en relation. Og hvor 90 % af dem, som har en en-til-en-relation, lærer nye mennesker at kende i meget høj, høj eller nogen grad, gør dette sig kun gældende for 70 % af dem uden en-til-en relation. I forhold til styrkelse af danskundskaber er tendensen lidt mindre: 90 % af dem uden en-til-en relation angiver at blive bedre til dansk i meget høj, høj eller nogen grad, mens 94 % med en-til-en relation svarer tilsvarende. Den største forskel kan findes i evnen til at klare sig i det danske samfund, hvor hele 92 % af respondenterne med en-til-en relation svarer, at de i meget høj, høj eller nogen grad oplever en forbedring, mens dette kun gør sig gældende for 68 % af de flygtninge, der ikke har en en-til-en relation.

Det tyder på, at det er betydningsfuldt at lægge ressourcer ind i de nære en-til-en relationer – noget som Dansk Flygtningehjælp allerede arbejder målrettet på i projektet Venner Viser Vej i samarbejde med Røde Kors.

Figur 13

